

Jiriden ni nakokɔnɔfenw lasagoni kama



Boɔɔdaganin lasumayalikelanw
ni ji gerenni ye fara ɔɔɔnkanɔni, u
labaarali ani u tɔɔtɔli demenan



Lasumayalikelanw ni ji gerenni ye be labaara mun na?

Asumayalikelan ni ji gerenni ye labaarali jiridenw ni nakokonofenw lasagoni kama be se ka do bo u tijeni na ani ka bonow kunben u sentuma.

- Bonow dogoyali boli kofe.
- Sugulataa be dogoya.
- Musakaw dogoyali k'o sabu ke lasagonniko numan ye.
- Jiriden ni nakokonofen labalotaw caman be soro tuma bee.



Djiguiba Boureima (gauche) et Kadidia Nienta (Droite) assemblent un pot de refroidissement par évaporation en argile à Samanko, Mali; Crédit photo: Ba Germain Diarra

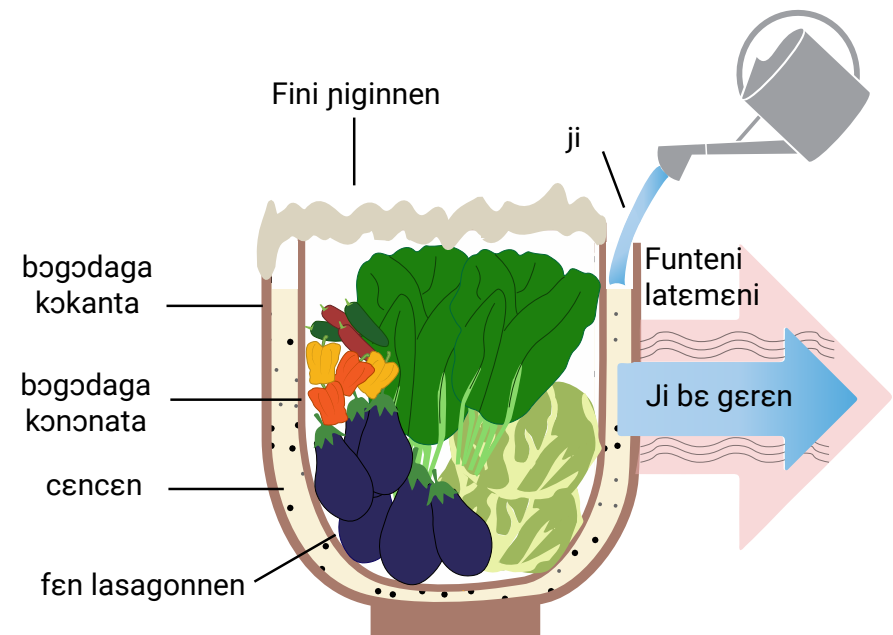
U be baara ke cogo di?

Lasuyakelanw ni ji gerenni ye labenni ka fiye sumaya ni ji gerenni ye n'o be ke sababu ye Ka yoro suma jiridenw ni nakokonofenw lasagoni kama.

- Cencen sumalen keli bogodaganin ni kokanminen belebele do ce be jiridenw ni nakokonofenw mara bogodagani konon min be suma na.
- Fubore walima finimugu were min be ji be ji sama bilalen a da la be konofen lakana.



Gauche: Djiguiba Boureima; Droit: Kadidia Nienta; Crédit photo: Djiguiba Boureima



Misaliw suguyaw

Daga bilalen daga kono

- Kono nadaga be se ka ke bogolama ye, manananama Walima negelama ye.
- Kokandaga ye bogoye wa a ka kan ka bonya kosebe walasa ka furance bila ani kono nadaga ce min sumada ye cm 3 fo cm 5 ye cencen be ke yoro min .



Bogodaga bilalen minen mananama

- Kono nadaga ye bogoye wa a be se ka ke daga koorilen ye (i n'a fo ji be mara minnu kono) Walima min kono naw tilennen don.
- Kokantasaba mananama don min kono na ferelen don n'a be furance bila ani kono nadaga ni tasaba ce min 3 Sumada ye cm 3 ye.



Bogodaga bilalen minen bogolama kono

- Kono nadaga ye bogoye wa a be se ka ke daga koorilen ye i n'a fo ji be mara minnu kono) walima a kono naw tilennen don.
- Kokoanminen ye bogoye wa kono na ka kan ka fere 3 Cm ye Walasa ka furnce bila ani bogodaga ni tasaba ce min sumada ye.

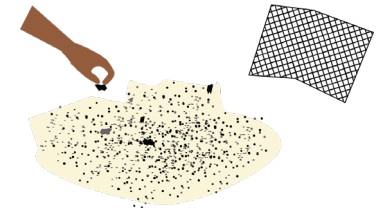


Cencen saniyali

Kuru kurbaw ni bugurimugu ka kan bo cencen na walasa u ka se ka ji qgerenta mine.

A' ye kuru kurbaw tamo

- Kuru kurbaw belew tamo ni ye hakilina puman ye Walasa u kana kene bere ta.
- O be se ka ke bolo la walima ni tentenni ye ni teme negelama ye min sumada ye mm 3 fo mm 5 ye.



A' ye bugurimugu bo a la

- Nafaba be bugurimugu boli ye a la walasa a kana bogodaga.
- A' ye bugurimugu bo a la ni finimugu fegeman ye ni tentenni ye (nin ja in laje).



Fiyeli

N'aw be bugurimugu b'a la ni fiyeli ye, cencen be minen min min kono, o ben i kamankun (aw mago na se tabure ma ni kasoro aw man jan) A' ye cencen bon doonin-doonin fini fensennen kan dugu ma.



Lasumayalikelan fara ngonkanni

Lasumayalikelan ni gerenni ye fara ngon kan yoro la a be labaara yoro min barisa lasumayalikelan faralen ngon kan boli ka gelen a no na k'o sabu ke a girinya ya.

1. Ka cencen fara a kan

- A' ye cencen ke kokandaga/mine ju la walasa ani kononadaga kene ka dakeje.

Daga bilalen daga
konon misali



Daga bilalen
tasaba konon misali



Daga bilalenmine
bogolama konon



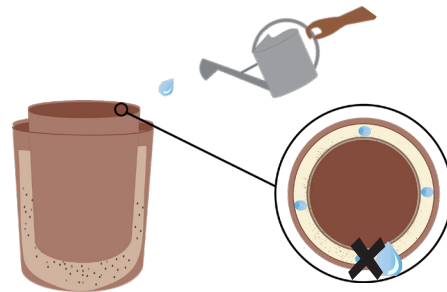
2. A' ye kononadaga jigin a konon

- A' ye kononadaga bila cencen cemanca la kokandaga konon, A' kononadaga ni kokandaga furance lafa ni cencen wene ye
- A' y'a laje ni kononadaga be kokandaga sanfe ni cm 2 ye.



3. A' ye ji ke cencen na

- A' ye ji caman ke cencen na walasa a ka nigin kosebe.
- Ji hakeya min ka kan k'a ke cencen na, o be don Ni cencen ye ji kelen kunu je komi ko dama konon.

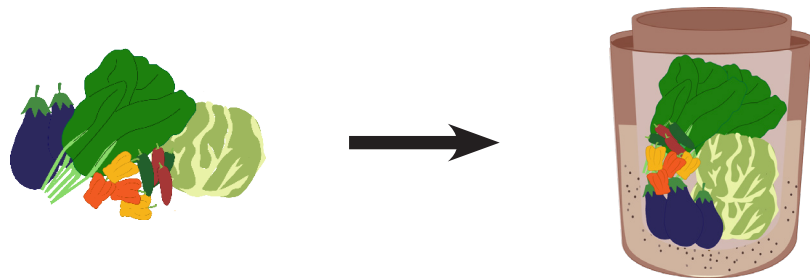


Ka lasumavalikelan lafa

A' ye jatemine ke ni fen lasumayataw niginnen te, n'u ka ni fana , ni nogo ni feɓenama t'u la.

Ka jiridenw ni nakokonofenw lasagon

A' ye fenw bila kononadaga konɔ. A' ye jatemine ke ko fen minnu bilala la daga konɔ, be ka lasagon jagon fe. Jiridenw ni nakokonofenw minnu be se ka lasagon jagon fe, o kecogo numanw file.



Ka lasumayalikelan datugu



A' ye finimugu do nigin k'o bila kokandaga da la walasa a ka datugu ka.

A' ye fini bisi kosebe walasa ji ka bo sanni a ka bila lasumayalikelan da la.



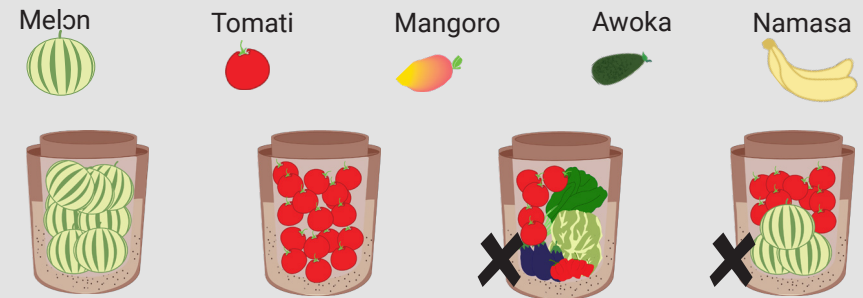
Min ka kan ka don

Nn laadilikanw na ke demenan ye aw bolo cogo min aw ka fenw kana ti je ani lasumayalikelan kana ti je.

Gaasiidilannaw

Jiriden caman be gaasi dilan min be wele ko etilni min be jiridenw ni nakokonofenw ti je.

O jiridenw ni nakokonofenw ka kan ka lasagon u dan na:



Kasidilan/kasaminenanw

Jiridenw ni nakokonofenw dow be se k'u kasa kasa ye lema dow fe, k'u kasa ye lema.



Nin te ben





Formation sur les canaris refroidisseurs sur le site de la Société Coopérative de Nyeleni à Mopti, Mali Crédit photo: Djiquba Boureima

Institut d'Economie Rurale (IER)

Centre Régional de la Recherche Agronomique de Sotuba
CRRA- Sotuba

Laboratoire de Technologie Alimentaire (LTA)

Avenue Mohamed V, BP 258 Bamako, Mali

Tel/Fax: (+223) 20 22 26 06/ 20 22 37 75

Contact: Dr Fatimata Cisse

Tel: (+223) 76 37 57 27

diallofati@gmail.com



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

World Vegetable Center–West and Central Africa

Station de Recherche de Samanko, BP 320 Bamako, Mali

Tel/Fax : (+223) 20 70 92 00/ 20 22 86 83

Contact: Kukom Edoh Ognakossan

kukom.edoh@worldveg.org

www.avrc.org



MIT D-Lab

265 Massachusetts Avenue

Cambridge, MA 02139 USA

Contact: Eric Verploegen, Research Engineer

ericv@mit.edu

d-lab.mit.edu/clay-pot-coolers



MIT D-Lab

Couverture: Oumaro Barry avec les pots de refroidissement par évaporation en argile au Burkina Faso;
Crédit photo: Peter Rinker; Page 3: Schéma canari refroidisseur basé sur le travail de Peter Rinker, Movement e.V.



This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License.
To view a copy of this license visit: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>